МАРТ
8
1940 во
№ 33 (1177)
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

МЕЖДУНАРОДНӦЙ КОММУНИСТИЧЕСКӦЙ ЖЕНСКӦЙ ЛУН

Комын во сайын нывбаба-социалисткаяслӧн II международнӧй конференция вылын Копенгагенын (Дания) вӧлі примитӧма Клара Цеткинлысь знаменитӧй предложение быд во март 8 луно Работницалысь международнӧй лун нуӧдӧм йылысь. Сійӧ кадсянь быд во став мирса уджалысь нывбабаяс пасйӧны тайӧ лунсӧ пролетариатлӧн общӧй революционнӧй движениеын, буржуазиялы паныд сылӧн великӧй тышын асланыс вынъяслы боевӧй смотрӧн. Международнӧй коммунистическӧй женскӧй лун—общепролетарскӧй революционнӧй праздник.

Уиа сё вояс чӧж человечествоӧн медбур представительяс тышкасисны нывбабаӧс мездӧм вӧсна, сійӧс мужчинакӧд правоясын ӧткодялӧм вӧсна. Но налӧн тыш эз вермы помасьны успехӧн капиталистическӧй строй дырйи.

Сӧмын Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революция, помещикъяслысь да капиталистъяслысь власть путкыльтӧмӧн да пролетариатлысь диктатура установитӧмӧн, ӧткодяліс правоясын нывбабаӧс мужчинакӧд, вӧчис сійӧс социалистическӧй обществоса свободнӧй труженикӧн.

Сӧветскӧй народ коммунистическӧй партия веськӧдлӧм улын, великӧй Сталин веськӧдлӧм улын строитіс миян странаын социализм да сійӧн обеспечитіс сӧветскӧй нывбабалы свободнӧй да шуда олӧм.

Сталинскӧй Конституция закрепитіс нывбаба сайын „мужчинакӧд ӧткодь правояс хозяйственнӧй, государственнӧй, культурнӧй да общественно-политическӧй олӧм став юкӧнъясын".

Нывбабалы обеспечивайтсьӧ мужчинакӧд ӧткодь право удж вылӧ, шойччӧм вылӧ, образование вылӧ. Мамлӧн да кагалӧн интересъяс видзсьӧны социалистическӧй государствоӧн.

Нинӧм татшӧмыс, дерт, абу и лоны оз вермы капиталистическӧй странаясын, кӧні нывбаба олӧ сьӧкыд экономическӧй да политическӧй гнёт улын.

Миян нывбаба—сӧветскӧй мулӧн равноправнӧй кӧзяйка. Дас да джын миллион нывбаба мужчинаяскӧд ӧткодя уджалӧны социалистическӧй промышленностьын да сӧветскӧй учрежденияын, мый составляйтӧ рабочӧйяслӧн да служащӧйяслӧн общӧй лыдлысь 37,4 пӧрцент. 19 миллионысь унджык нывбаба участвуйтӧны колхознӧй уджын.

СССР-ын ӧні эм 100 сюрс нывбаба-инженер, сэки кор став капиталистическӧй мирын имеитчӧ сӧмын 10 сюрс гӧгӧр нывбаба-инженер. Миян странаса уна дас сюрс передовӧй нывбаба, торъя нин нывбаба томйӧз, уджалӧны руководящӧй хозяйственнӧй да государственнӧй постъяс вылын. Тырмымӧн висьтавны, мый СССР Верховнӧй Сӧветса, союзнӧй да автономнӧй республикаяс Верховнӧй Сӧветъясса депутатъяс пӧвсын—1.625 нывбаба, а местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйӧм депутатъяс пӧвсын —422.279 нывбаба.

Сӧветскӧй строй создайтіс нывбабалысь выль тип, коді петкӧдлӧ удж дорӧ социалистическӧя относитчӧм, коді помтӧма предан рӧдиналы. Сӧветскӧй нывбабаяс—удж вывса прекраснӧй героиняяс да асланыс социалистическӧй родиналӧн замечателӧнӧй патриоткаяс.

Абу сэтшӧм профессия Сӧветскӧй странаын, кодӧс эськӧ эз вӧв освоитӧма нывбабаясӧн. Быдлаын, миян народнӧй овмӧслӧн ёна сьӧкыд да сложнӧй участокъяс вылын, мужчинакӧд ӧти радын уджалӧ нывбаба.

Международнӧй коммунистическӧй женскӧй лун Сӧветскӧй Союзын—раскрепоститӧм нывбабалӧн радуйтчана праздник, став сӧветскӧй народлӧн праздник. Тайӧ воын медводдзаысь свободнӧя празднуйтӧны тайӧ лунсӧ Западнӧй Белоруссияса да Западнӧй Украинаса мездмӧм уджалысь нывбабаяс.

Дзик мӧдног кутас мунны март 8 лун рубежъяс сайын, капиталистическӧй мирын.

Войналӧн сьӧкыдлун став вынӧн водіс работницаяслӧн да крестьянкаяслӧн пельпомъяс вылӧ. Ёнмӧ кризис да содӧ уджтӧмалӧм. Содӧ рабочӧй лун да резкӧя чивӧ заработнӧй плата. Солдатъяслӧн гӧтыръяс оз получайтны пособиеяс да вынужденӧсь овны тшыгъялӧмӧн. Капиталистическӧй эксплоатация пыр ёнджыка лоӧ чорыдӧн да яндысьтӧмӧн. Рубежъяс сайса странаясысь уджалысь нывбабаяс кыпӧдасны талун капиталистическӧй рабствоты паныд тышлысь боевӧй знамя, империалистическӧй войналы паныд тышлысь знамя.

Сӧветскӧй Союз, коммунизм вӧсна тышын сылӧн грандиознӧй успехъяс—со сійӧ маякыс, коді индӧ став мирса уджалысь нывбабалы туйсӧ, вдохновляйтӧ найӧс капитализмлы паныд, социализм вӧсна сьӧкыд да героическӧй тыш вылӧ.

Роч литература школаын

РСФСР-са НАРКОМПРОСЫН СОВЕЩАНИЕ

Тупкысис совещание неполнӧй средней да средней школаын роч литература преподавайтӧм вопросъяс кузя. Сэні участвуйтісны вузъясса преподавательяс, школаясса учительяс, писательяс, научнӧй работникъяс.

Писатель А. Н. Толстой висьталіс совещаниелы СССР-са народъяс литературалӧн история кузя гӧтӧвитан учебник йылысь. Выль учебник, код вылын уджалӧны союзнӧй республикаясса писательяс кык во сайӧ, трактуйтӧ литературнӧй явлениеяс неизолированнӧя. Гӧтовӧсь нин Казахстанса, Узбекистанса да Азербайджанса литератураяслӧн монографияяс, лӧсьӧдсьӧны Грузияса, Арменияса, Белоруссияса литератураяслӧн монографияяс. Учебник, коді состоитӧ куим томысь, лоӧ помалӧма тайӧ воын.

Совещание уджын участвуйтісны ВКП(б) ЦК-са пропаганда да агитация управлениеын начальникӧс вежысь Антропов ёрт, академик Митин ёрт, СССР-са наукаяс академиялӧн шленкорреспондент Юдин ёрт. (ТАСС).

КОЛЬСКӦЙ ЖЕМЧУГ

МУРМАНСК, 5. Кольскӧй полуостровлӧн уна юясын важӧнсянь тӧдсаӧсь жемчужнӧй раковинаяслӧн чукӧръяс. Но жемчуженоснӧй участокъяс эксплоатируйтӧм муніс хищническӧя. Мировӧй война заводитчиг кежлӧ нин Кольскӧй полуостровса юясын жемчуглӧн запас бырис, и сійӧ промыселыс эз ло.

Неважӧн Варзуг, Умба да мукӧд юясын вӧлі нуӧдӧма раковинаяс пробнӧй куталӧм. Раковинаяслӧн тӧдчана юкӧныи аддзӧма жемчужинаяс. Ӧні местнӧй промышленность кузя областнӧй отдел нуӧдӧ подготовка жемчужнӧй промысел развивайтіг кежлӧ. (ТАСС).

Хроника

ССР Союзса СНК вынсьӧдіс СССР-са Здравоохранение кузя Народнӧй Комиссариатлысь Коллегия Народнӧй Комиссар Г. А. Митерева ёрт председательствуйтӧм улын С. А. Колесников (наркомӧс вежысь), С. И. Миловидов (наркомӧс вежысь), А. Г. Терентьев (наркомӧс вежысь), Т. Я. Ткачев, И. И. Рогозин, А. В. Александровский, А. Н. Шабанов да А. Ф. Третьяков (РСФСР-са Здравоохранение кузя Нарком) составын. (ТАСС).

ЛЕНИНГРАДСКӦЙ ВОЕННӦЙ ОКРУГСА ШТАБЛӦН ОПЕРСВОДКАЯС

Март 5 лун чӧжӧн Карельскӧй перешеек вылын Выборгскӧй залив районын миян частьяс займитісны **Раван-Саари** ді Равансаари карӧн да **Суонион-Саари** ді. Выборгсянь асыв-рытыв вылын займитӧма **Неетеля** местечко Выборг—Сердоболь кӧрттуй вылын Карисалми станциясянь ӧти километрӧн асыввылын.

Фронтлӧн мукӧд участокъяс вылын нинӧм существеннӧйыс эз вӧв.

Миян авиация нуӧдіс активнӧй действиеяс противниклӧн войска да военнӧй объектъяс кузя. Бойясын уськӧдӧма противниклысь 21 самолёт.

* * *

Март 6 лун чӧжӧн фронт вылын нинӧм существеннӧйыс эз вӧв.

Миян авиация нуӧдіс активнӧй действиеяс противниклӧн войска да военнӧй объектъяс кузя. Бойясын уськӧдӧма противниклысь куим самолёт.

Сыктывкарса городскӧй партийнӧй конференция

Март 6 луно 6 час рытын Парткабинетын воссис Сыктывкарса городскӧй партийнӧй организациялӧн VIII конференция.

Президиум бӧрйыссьӧ Тараненко (ВКП(б) Коми ОК секретарлысь обязанностьяс нуӧдысь), Яковлев (Вӧрзавод партбюроса секретарь), Мощаков (ЦК ВКП(б)-лӧн ответственнӧй парторганизатор), Турышев (Совнаркомса председатель), Косолапов (ВКП(б) Горкомса секретарь), Важнов, Игнатов (ОК ВКП(б)-са секретарьяс) да мукӧдъяс, ставыс 17 ёрт.

„Ура!" городӧдмъяс да дыр лӧнявтӧм аплодисментъяс шы улын бӧрйыссьӧ почетнӧй президиум ВКП(б) ЦК-лӧн Политбюро Сталин ёрт юрнуӧдӧмулын да Дмитров, Тэльман, Хозе Диас ёртъяс составын.

Сы бӧрын отчетнӧй докладӧн ВКП(б) горком удж йылысь выступитіс ВКП(б) горкомса секретарь Косолапов ёрт.

ВКП(б) XVIII съездлӧн годовщина честь кузя стахановскӧй вахтаяс

Московскӧй „Серп и молот" заводса стахановецъяс да ударникъяс встречайтӧны ВКП(б) XVIII съезд воссян лунсянь годовщина ыджыд производственнӧй подъёмӧн. Почетнӧй вахта вылӧ сувтӧны уна сё рабочӧй. Март 4 луно сортопрокатнӧй цехса коллектив выполнитіс гӧтӧвӧй прокат кузя план 116,9 пӧрцент вылӧ.

Нуӧны почетнӧй вахта московскӧй электроламповӧй заводса уна стахановец. 104-ӧд мастерскӧйса работникъяс быд лун выработайтӧны нормалысь 150 пӧрцент да кӧсйысисны кыпӧдны уджлысь производительность 160—170 пӧрцентӧдз. (ТАСС).

Татшӧм нывбабаяс эз вӧвлыны и эз вермыны вӧвны важъя кадӧ

СТАЛИН.

Анастасия Ольшанова

— Со кутшӧм шуда олӧмыд лои ӧні, миян нывбабаяслӧн,—ньӧжйӧникӧн заводитіс Настялӧн мамыс.

— Но, мам, тэ пыр важтӧ радейтан казытывны, кор кадыс абу... Видзӧдлы, со ставыс нин мунӧны бӧрйысян участокӧ, а тэ пыр на лӧсьӧдчан да пасьтасян,—тэрмасьӧмӧн вочавидзис Настя мамыслы.

Некымын минут мысти бӧрйысян участокӧ мӧдӧдчісны и найӧ. Кыкнанныс стахановка. Настя—вӧр уджвылын, а мамыс—колхознӧй производство вылын.

Найӧ сетісны ассьныс гӧлӧсъяс достойнӧй йӧз вӧсна, кодъясӧс народ мӧдӧдӧ асланыс страна власть верховнӧй органӧ.

— Но ӧні, мам, вай висьтав,—корис мамсӧ Настя гортӧ воӧм бӧрын.

Мамыс заводитіс висьтавлыны сылы нывбабаяслӧн важся сьӧкыд, курыд олӧм йылысь, кыдзи овлісны найӧ...

— Со ӧд кутшӧма уджавлӧмаӧсь... не этшаджык мукӧдсьыс,—думайтіс Настя.—И пыр вӧлӧмаӧсь не мортъяс туйын.

* * *

Регыд та бӧрын Настялы вӧрысь ковмис локны уджавны колхозӧ—сылӧн кулі мамыс.

Сійӧ колхозын первой луисянь жӧ кутіс торъявны аслас уджӧ зільӧмӧн. Лунся нормаяс кутіс тыртны 250-300 прӧчент вылӧ.

Гожӧмын Настя аслас колхозын котыртіс гектарникъяслысь движение. Сійӧ первойя мортӧн ытшкис гектар. Сы бӧрся кутісны вӧтчыны пӧдругаясыс—Августа Митина, Маша Ольшанова да мукӧдъяс.

— Гектарӧн лун ытшкыны позьӧ и вермам,—висьтавліс аслас пӧдругаяслы Настя.

Вежон бӧрын колхозын гектарникъяслӧн лыдыс содіс нин вит мортӧдз. Найӧ лунся нормаяс пыр тыртісны 350-400 да унджык прӧчент вылӧ. Быд лун вӧлі босьтӧны 5-6 трудоденьӧн.

Настя аслас пӧдругаяс пӧвсын вӧлі не сӧмын бур производственица, но и бур организаторӧн.

Ӧтчыд асылын, удж вылӧ воигӧн, Настялы пӧдругаясыс заявитісны:

— Ми тшӧтш кӧсъям лоны Ленинскӧй комсомол радъясын...

Регыд Косланса территориальнӧй комсомольскӧй организация видлаліс пӧдругаяслысь шыӧдчӧмъяснысӧ. Примитісны. Райкомоллӧн бюро том нывъясӧс, кыдз производство вывса медбур гектарница - стахановкаясӧс сідзжӧ шуис примитны ВЛКСМ радъясӧ. Сэн жӧ бюро бӧрын найӧ нуӧдісны ассьныс ӧтувъя собрание да комсомольскӧй организацияса секретарӧн бӧрйисны Настя Ольшановаӧс.

Настя энергичнӧя босьтчис комсомольскӧй уджӧ.

* * *

1939 воӧ VI районнӧй комсомольскӧй конференция вылын Настяӧс бӧрйисны ВЛКСМ райкомса шленӧн, а пленум бӧрйис бюро составӧ. Сійӧ лоис комсомольскӧй веськӧдлысьӧн.

Тайӧ жӧ воӧ июль тӧлысьын колхозникъяс мӧдӧдісны Настя Ольшановаӧс Ставсоюзса сельскохозяйственнӧй выставка вылӧ.

* * *

Настя олӧ зажиточнӧй культурнӧй олӧмӧн. Быд во сійӧ вӧчӧ 450-500 трудоденьӧн. Таво котыртіс 6 морта звено да кӧсйысис быд гектар му вылысь шедӧны 120 пуд нянь.

Сійӧс колхозникъяс да колхозницаяс бӧрйисны районнӧй Сӧветса депутатӧн. И мыйда позянлуныс сылы быдмыны водзӧ!

С. ТЕРЮКОВ.

Коми АССР-са заслуженнӧй артистка А. Тарабукина ёрт.

Международнӧй женскӧй лун честь кузя

Московскӧй „Красный богатырь“ заводса работницаяс Международнӧй коммунистическӧй женскӧй лун честь кузя сувтісны стахановскӧй вахтаяс вылӧ.

Участок вылын, кодӧн веськӧдлӧ мастер Карева ёрт, работницаяс добитчисны выль нормаяс содтӧдӧн тыртӧм. Малютина ёрт 390 пара сапӧг норма дырйи ӧні сменаӧн вӧчӧ 475 пара. Та дырйи бригадаын шедӧдӧма отличнӧй качественнӧй показательяс—неполноценнӧй продукциялӧн лыдыс кык раз улын технической допускысь. Коймӧд цехын Сафонова ёртлӧн бригада, кӧні унджыкыс нывбабаяс, выль нормаяс тыртӧны 135 прӧчент вылӧ, а Волкова ёртлӧн бригадаыс—140 прӧчент вылӧ. Продукциялӧн качество—отличнӧй.

(ТАСС).

ПОГРАНИЧНИКЪЯСЛӦН БОЕВӦЙ ПОДРУГАЯС

СРЕДНЕ - АЗИАТСКӦЙ ВОЕННӦЙ ОКРУГ, 4 (ТАСС). Международнӧй женскӧй лун кежлӧ 15 боевӧй подруга—№-скӧй пограничнӧй частьса командиръяслӧн гӧтыръяс—получайтӧны военнӧй медицинскӧй сестраяслысь квалификация. Унаӧн велӧдӧны раненнӧйяслы первой отсӧг сетан правилӧяс, топография, связь служба да с. в.

МЕ ОЛА ШУДА КАДӦ

Талун Сӧветскӧй Союзса став нывбабаяскӧд тшӧтш выражайта ассьым солидарность капиталистическӧй странаясса уджалысь нывбабаяслы, кодъяс олӧны безжалостнӧй нартитӧм улын, бесправиеын.

Миян, сӧветскӧй нывбабалӧн олӧм дзик мӧд. Миян олӧм шуда.

Равноправнӧй, шуда сӧветскӧй нывбаба петкӧдліс асьсӧ социализм стрӧитӧмын прекраснӧй участникӧн. Быдлаын, любӧй удж вылын позьӧ аддзыны нывбабаӧс.

Шуда кадӧ ола ме. Верми-ӧ эськӧ важӧн ме, крестьянинлӧн, торъя нин коми крестьянинлӧн нывмӧвпавны средней образование получитӧм йылысь, высшӧй йылысь.

А ӧні ме—сӧветскӧй врач. Ме велӧдчи и быдми Октябрьскӧй революция бӧрын. 1934 воын помалі Казанскӧй медицинскӧй институт. Материальнӧй боксянь мем эз вӧв сьӧкыд велӧдчыны, сы вӧсна, мый меным отсаліс государство.

Войдӧр крестьянскӧй нывэз именитлы сьӧм велӧдчӧм вылӧ. Сыысь кындзи высшӧй учебнӧй заведениеясӧ нывбабаясӧс дзик эз лэдзлыны. Врачлӧн удж лыддьыссьыліс няйтӧн, кодӧ царскӧй правительство эз кӧсйы лэдзны нывбабаӧс, сылысь „сӧстӧмлун“ видзӧмӧн.

Ӧні не сӧмын позьӧ получитны нывбабалы врачлысь звание, но сійӧ вермас и водзӧ велӧдчыны, лоны научнӧй работникӧн.

Сӧветскӧй врач дона народлы. Сійӧ доверяйтӧ врачлы медся ценнӧйсӧ—ассьыс здоровьесӧ. И народлысь довериесӧ ми долженӧсь оправдайтны. Ме гордитча сӧветскӧй врач званиеӧн.

Т. Г. НАПАЛКОВА,
детскӧй консультациялӧн юралысь.

ШУДА СӦВЕТСКӦЙ НЫВБАБА

Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революция мездіс миян странаса нывбабаӧс нэмӧвӧйся рабствоысь да нартитӧмысь. Нывбабаӧс вӧлі ӧткодялӧма праваясын мужчинакӧд.

Ленин неӧтчыд индыліс, мый ни ӧти демократическӧй партия мирын медся передовӧй буржуазнӧй республикаясысь ни ӧтиын эз вӧч нывбабалы и джынсӧ сылысь, мый вӧчис сӧветскӧй власть аслас существованиелӧн первой жӧ тӧлысьясӧ.

Но большевикъяс эз вермыны кольччыны нывбабалысь сӧмын политическӧй правояс мужчинакӧд ӧткодялӧм кежысь.

Колӧ вӧлі мездыны нывбабаӧс посни домашней овмӧс пленысь, коді вӧлі кӧрталӧ сійӧс кухня дінӧ, пӧдтӧ сылысь сознание, вӧчӧ сійӧс гортса рабыняӧн. Колӧ вӧлі ӧткодявны нывбабаӧс мужчинакӧд не сӧмын закон серти, но и олӧмын.

„Нывбабаӧс тырвыйӧ мездӧм вылӧ, да мужчинакӧд сылӧн действительнӧй равенство вылӧ колӧ, медым вӧлі общественнӧй овмӧс, да вӧлі общӧй производительнӧй уджын нывбабалӧн участвуйтӧм. Сэки нывбаба кутас занимайтны сэтшӧм жӧ положение, кутшӧмӧс и мужчина“ (Ленин, Соч., XXIV том, 469 стр.).

Ленинскӧй заветъяс неуклоннӧя олӧмӧ пӧртӧмӧн, сӧветскӧй народ коммунистическӧй партия веськӧдлӧм улын, великӧй Сталин веськӧдлӧм улын строитіс социализм да сійӧн обеспечитіс сӧветскӧй нывбабалы свободнӧй да шуда олӧм.

Сӧветскӧй нывбаба миян социалистическӧй овмӧслӧн став отрасльясын активнӧй участник. 10,5 миллион нывбаба уджалӧны социалистическӧй промышленностьын да сӧветскӧй учрежденияясын. 19 миллионысь унджык нывбаба участвуйтӧны колхознӧй уджын.

Нывбаба, коді вӧлі рабыняӧн, бесправнӧйӧн не сӧмын обществоын, но и семьяын, воис аслас свободнӧй да шуда странаӧн управление дорӧ. Тӧрытъя домохозяйкаяс, батрачкаяс, прислугаяс велалісны веськӧдлыны общественнӧй предприятиеясӧн, заводъясӧн, совхозъясӧн, колхозъясӧн. Велалісны веськӧдлыны государствоӧн, лоисны государственнӧй политическӧй деятельясӧн.

СССР Верховнӧй Сӧветса депутатъяс пӧвсын 189 нывбаба. 1.436 нывбаба являйтчӧны депутатъясӧн союзнӧй да автономнӧй республикаясса Верховнӧй Сӧветъясын. Коми АССР Верховнӧй Сӧветса депутатъяс лыдын 19 нывбаба.

Местнӧй Сӧветъясса депутатъяс пӧвсын 422.279 нывбаба. Коми АССР-ын местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйӧма 982 нывбабаӧс. Уна нывбаба воисны Сӧветъясса руководящӧй удж вылӧ. Сідзи Летка райсӧветса секретарь Туголукова неважӧн на уджаліс комсомольскӧй удж вылын. Сідзжӧ комсомольскӧй удж вылысь выдвинитӧма Кӧрткерӧс райсӧветса секретарь пост вылӧ М. Панюкова ёртӧс.

Комсомол быдтіс нывбаба пӧвсысь уна замечательнӧй государственнӧй, хозяйственнӧй, партийнӧй работникъясӧс. Комсомолка А. В. Агеева уджалӧ Коми АССР-са Социальнӧй обеспечение кузя народнӧй комиссарӧн, комсомоллӧн воспитанникъяс А. М. Елькина да Н. И. Мезенцева ёртъяс уджалӧны ВКП(б) Сыктывкарскӧй горкомса секретарьясӧн. Да позьӧ мӧй лыддьӧдлыны ставсӧ, кодъясӧс быдтіс комсомол.

Уважениеӧн да почетӧн пользуйтчӧны колхознӧй сиктса нывбабаяс. Сэтшӧм замечательнӧй стахановкаяс, кыдзи Паджга МТС-са трактористка А. М. Оплеснина, коді 1939 воын ассьыс плансӧ тыртіс 150 прӧчент вылӧ, Визин МТС-са комбайнерка А. Сенькина да уна мукӧд тӧдсаӧсь став республика пасьта.

Комсомолка Д. Маркова—Удора районса Бабушкин нима колхозын МТФса заведующӧй, добитчис быд мӧс вылӧ шӧркодь удой 400—500 литрсянь 800—900 литрӧдз кыпӧдӧм. Г. Уляшева — „Вӧр фронт“ колхозса хата-лабораторияын заведующӧй, котыртіс колхозын стахановскӧй школаяс.

Нывбабаяс сідзжӧ активнӧя участвуйтӧны вӧрлэдзан уджъяс вылын, стахановскӧй уджлысь образецъяс петкӧдлӧмӧн.

Сӧветскӧй нывбаба имеитӧ право велӧдчыны. Уна сюрс нывбаба велӧдчӧны средней да высшӧй учебнӧй заведениеясын.

Велӧдчӧмӧ туй царскӧй Россияса нывбабалы вӧлі пӧдса. Сӧмын ӧткымынъяслы удайтчыліс получитны образование. Сідзи роч нывбаба Софья Ковалевская получитіс образование заграницаын. Кор Ко-

СЫЛЫСЬ ПОЗЬӦ ВЕЛӦДЧЫНЫ

Кӧдзыд, гӧгӧр няйт, партаяс, улӧсъяс да мукӧд имущество жугласьӧма. Татшӧмӧн вӧлі Гутгрездса начальнӧй школа 1933 воӧдз, тайӧ школаӧ выль учительница — Кривошеина Татьяна Даниловна вотӧдз. Челядь оз вӧлі радейтны ассыныс школаныс.

Сійӧ кадсянь колис пӧшти сизим во нин. Ӧні школаӧ челядь локтӧны ыджыд радлунӧн. Пес, учебнӧй пособиеяс, школьнӧй инвентарь ӧні эм тырмымӧн. Татьяна Даниловна аслас тӧждысян киясӧн лӧсъӧдіс став условиеяс челядьлӧн бура велӧдчӧмлы.

Таво Кривошеина ёрт велӧдӧ мӧдӧд класс. Сылӧн велӧдчысьяс торъялӧны бур тӧдӧмлунъясӧн да отличнӧй поведениеӧн. Челядь дисциплинированнӧйӧсь, вежливӧйӧсь.

Учитель уджын ӧти зэв важнӧй моментӧн являйтчӧ урок кежлӧ гӧтӧвитчӧм. Кымын бурджыка, тщательнӧя сійӧ лӧсьӧдас урок, сымын бурджыка усвоитасны велӧдчысьяс сетӧм материал.

Татьяна Даниловна кӧть уджалӧ 15 во нин педагогическӧй удж вылын, но век жӧ урокъяс кежлӧ лӧсьӧдчӧмлы сетӧ уна кад. Уна пӧлӧс методическӧй пособиеясысь да литератураысь бӧрйӧ урок вылын колана материал да сійӧс тщательнӧя лыддьӧ. Сідз жӧ тщательнӧя продумывайтӧ уроклысь быд момент, быд мелочь, сэсся вӧчӧ уроклысь план.

Кривошеина ёрт урокъяс вылын велӧдан материал сетӧ последовательнӧя.

Сійӧ ыджыд тӧдчанлун сетӧ повтореииелы. Выль тор сетӧ сӧмын сэк, кор велӧдчысьяс бура усвоитісны пройдитӧм материал.

Но этша сетны выль материал урок вылын. Сійӧс колӧ закрепитны. Та вылӧ ми сетам челядьлы гортӧ заданиеяс. Татьяна Даниловна гортса заданиеяслы сетӧ ыджыд внимание. Сетны не звонок бӧрын, а урок помасьтӧдз, бура разъяснитӧмӧн, требуйтны гортса задание быть вӧчӧм—сылӧн правилӧ. Со мыйла оз овлы сэтшӧм случай, медым кодкӧ эз вӧч гортса удж.

Тадзикӧн учительница шедӧдӧ вылын успеваемость.

Татьяна Даниловна отсалӧ и сиктса том учительяслы.

Том учительница Лихачева ёрт висьталӧ:

— Менам овлӧны уна гӧгӧрвотӧм вопросъяс: кыдзи интереснӧя стрӧитны урок, кыдзи исправитны тайӧ либӧ мӧд детинкаӧс. И ме пыр сӧветла котӧрта Татьяна Даниловна дінӧ. Сійӧ мем пыр сетӧ бур, удовлетворитана сӧветъяс. Тшӧкыда составляйтам ӧтлаын планъяс, конспектъяс. Ме благодарита Татьяна Даниловнаӧс бур сӧветъясысь.

Кривошеина ёрт ассыс тӧдӧмлунъяс кыпӧдӧм могысь систематическӧя лыддьӧ периодическӧй, художественнӧй да методическӧй литература.

Кривошеина ёрт—тшӧтш и активнӧй общественница. Бур агитатор. Местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысигъясын вӧліс окружнӧй избирательнӧй комиссияса секретарьӧн.

П. В. КОСТИН, Сыктыв роноса школьнӧй инспектор.

Пионеркаяс пырӧны комсомолӧ

Гам НСШ-са пионеръяс, велӧдчысьяс сдайталӧны нормаяс обороннӧй значокъяс вылӧ.

Тайӧ лунъясӧ 24 пионерка сдайтісны нормаяс ГСО да ПВХО значокъяс вылӧ.

Медбур пионеркаяс Отева Катя, Козлова Маша, Онькова Паша да мукӧдъяс комсомольскӧй комитетӧ сетісны шыӧдчӧмъяс комсомолӧ пырӧм йылысь.

К. ПОПОВ.

Емдін р-н.

Христина Пасынкова, НКВД совхозысь доярка-стахановка.
Фото Ермолинлӧн.

ВОИС ОТЛИЧНИКӦДЗ

Тайӧ вӧлі Чухлӧмса НСШ-ын. Урокъяс помасьӧм бӧрын ме сёрнитчи 6-ӧд класса велӧдчысь Боря Сельковкӧд. Боря—отличник. I четверть помаліс бур отметкаясӧн, но сійӧ некыдз эз кӧсйы миритчыны бур отметкаясӧн. Ас водзас сувтӧдіс могӧн—лоны отличникӧн.

Боря ассыс кыв пӧртіс олӧмӧ. Сылӧн отметкаяс ӧні отличнӧйӧсь.

Кыдзи сійӧ шедӧдіс тайӧс?

— Медым бура велӧдчыны, колӧ бур, сознательнӧй дисциплина,—висьталӧ Боря. Сылӧн кывъяс оз торъявны делӧысь. Школаын, общественнӧй местаясын, быдлаын сійӧ петкӧдлӧ дисциплиналысь пример.

Бура соблюдайтӧ школьниклысь режим.

Боря ёна лыддьӧ художественнӧй литература, газетъяс.

Учкомса шлен. Морӧсас ӧшалӧ 3 обороннӧй значок.

Сійӧ—примернӧй школьник, кутшӧмӧн должен лоны быд пионер.

П. КОСТИН.

Сыктыв р-н.

УДЖЫН ВЕЖСЬӦМ ОЗ ТӦДЧЫ

Тентюковскӧй НСШ-са комсомольскӧй организация ВЛКСМ ЦК Х пленумсянь кольӧм кадӧ ассыс удж перестроитӧм кузя нинӧм существеннӧйсӧ эз вӧч. Собрание вылын, кӧні обсуждайтсисны пленумлӧн итогъяс, сёрнитіс сӧмын кык морт, а решениеас вӧлі гижӧма куим предложение. Учительяс собрание вылын эз присутствуйтны. Омӧля тӧдмӧдӧма пленум шуӧмъясӧн и велӧдчысьясӧс. ВЛКСМ ЦК Х пленумлӧн решениеяс гӧгӧр комсолецъясӧс, велӧдчысьясӧс, учительясӧс абу мобилизуйтӧма.

А школалӧн состояние абу нин сэтшӧм бур. Посещаемость улын. Ӧти 5 „в“ класса велӧдчысьяс велӧдчан во первой джынйын уважительнӧй помкатӧг пропуститісны 400 сайӧ урок. 7-ӧд класса велӧдчысьяс мунлывлӧны физкультура урокъяс вылысь. Но комсомольскӧй организация нинӧм эз вӧч школаӧ сёрмӧмъяскӧд, урокъяс пропускайтӧмкӧд тыш нуӧдӧм кузя.

Школаын эмӧсь опытнӧй педагогъяс, кодъяс асланыс классын, асланыс предметъяс кузя шедӧдісны не омӧль результатъяс. Н. А. Попова ёртлӧн (велӧдӧ 2 класс) абу ни ӧти неуспевающӧй. Тайӧс сійӧ шедӧдіс упорнӧй, настойчивӧй уджӧн. Сылӧн эм ыджыд опыт. Мыйла вӧлі не котыртны тайӧ опытсӧ передайтӧм. Ӧд школаын не ӧти учитель уджалӧ первой во на, найӧ нуждайтчӧны отсӧгын.

Либӧ абу-ӧмӧй комсомолӧн делӧ социалистическӧй ордйысьӧм котыртӧм. А Тентюковса НСШ-ын ни учительяс, ни велӧдчысьяс оз ордйысьны. Вит учитель эськӧ сетлӧмаӧсь социалистическӧй кӧсйысьӧмъяс, но тайӧ кӧсйысьӧмъяссӧ олӧмӧ пӧртӧм некод на абу проверяйтлӧма.

Ӧтув дружнӧя уджалӧм пыдди комсомольскӧй организацияса секретарь Гичева ёрт да школаса директор Попов ёрт костын вӧлі сӧмын склока.

Тайӧ вайӧдіс сэтчӧ, мый велӧдчан во первой джынйын успеваемость вӧлі сӧмын 61,4 прочент. Абу бурджык успеваемость и ӧні, коймӧд четвертьын.

Комсомольскӧй организациялӧн да ученическӧй организациялӧн могъяс ӧткодьӧсь. Найӧ долженӧсь уджавны ӧтув, мобилизуйтны велӧдчысьясӧс велӧдчӧм гӧгӧр. Но тайӧ школаын учком ӧніӧдз бездействуйтіс, а комсомольскӧй организация да дирекция нинӧм эз вӧчны, медым отсавны учкомлы сувтӧдны удж.

Колӧ шуны, мый Сыктывкарса горкомоллӧн уна на общӧй больгӧмыс школаяслысь удж бурмӧдӧм кузя. А сэтшӧм конкретнӧй вопросын, кыдзи пионерскӧй отрядъяс вожатӧйясӧн укомплектуйтӧм, горкомол сӧмын ноксьӧ.

Тентюковса НСШ-ын куим отрядын абу вожатӧй, омӧля уджалӧны и мукӧд отрядъяс. Но горкомол колана мераяс та кузя оз принимайт. Некодлы абу секрет, мый и мукӧд школаясын уна пионерскӧй вожатӧй оз уджавны (Турьева, Пунегова, Коданева, Ильина да мукӧдъяс).

Горкомолса работникъяс пыр на школаӧ пыравлӧны сӧмын час-мӧд кежлӧ, а медым пырны школа олӧмӧ, сійӧ делӧясӧ, практически отсавны учительяслы учебнӧй процессын, уджын, тайӧ абу на. Со мыйла Сыктывкарса уна школаын успеваемость кольӧ пыр на улын, ӧткымын школаясын велӧдчысьяслӧн дисциплина эз бурмы.

Тентюковса НСШ колӧ петкӧдны ӧнія сьӧкыд положениесьыс.

Т. КОТКОВА.

валевская, знаменитӧй математикӧн лоӧмӧн нин, кӧсйис локны аслас рӧдинаӧ научнӧй удж нуӧдӧм могысь. Наукаяс Академияса президент князь Константин Константинович ӧткажитіс сійӧ подув вылын, мый „миян университетъясын кафедраяс вылӧ лэдзӧм нывбабаяслы дзикӧдз пӧдса, кутшӧм кӧть способностьяс да познание-яс налӧн эз вӧвны“. Эз получит Россияын право научнӧй деятельность вылӧ и мӧд знаменитӧй роч нывбаба Мария Кюри-Складовская. Тайӧ ставыс ӧні кажитчӧ дикӧйӧн, невероятнӧйӧн.

Сӧветскӧй Союзын высшӧй учебнӧй заведениеясса велӧдчысьяс пӧвсын 1938 воын нин вӧлі 43 прочент нывбаба. СССР-са научнӧй работникъяс пӧвсын нывбабаяслӧн лыд составляйтӧ 37 прочент. Сэкі кор нывбаба-инженеръяслӧн лыд став капиталистическӧй мирын ӧдва воӧ 10 сюрсӧдз, миян страныын имеитчӧ 100 сюрс нывбаба-инженер. Нывбаба-врачъяслӧн лыд миян страныын составляйтӧ 66 сюрс, став врачъяс лыдысь 59,9 прочент.

Миян страныын паськыда тӧдса нимыс Л. С. Штернлӧн—первой нывбаба академиклӧн. Академияса почетнӧй шленӧн бӧрйӧма наукаса заслуженнӧй деятель профессор К. П. Улезко-Строгановаӧс. Сӧветскӧй нывбабаяс пӧвсысь петӧны замечательнӧй талантъяс наукалӧн, искусстволӧн став юкӧнъясын.

Сӧветскӧй нывбаба стремитчӧ пыр выльӧ, водзӧ. Творческӧй беспокойство, выльӧ, выль успехъясӧ стремитчӧм—медся яркӧй черта сталинскӧй эпоха-са сӧветскӧй нывбабалӧн.

Пыр ёнджыка паськалӧ нывбабаяслӧн движение сэтшӧм профессияясӧн овладейтӧм вӧсна, кодъяс водзын вӧліны доступнӧйӧсь сӧмын мужчинаяслы. Абу сэтшӧм профессия, кодӧс эськӧ эз вӧв освоитӧма советскӧй нывбабаӧн. Став страна тӧдӧ нимъяссӧ сталеваръяслысь Татьяна Ипполитовалысь да Лариса Феоктистовалысь, кӧрттуйса начальник Зинаида Троицкаялысь, отважнӧй пилот, а ӧні СССР-лӧн международнӧй воздушнӧй линияясса начальник Валентина Гризодубовалысь, военнӧй инженер Маргарита Лещинскаялысь, дальней плаваниеса капитан Анна Ивановна Щетининалысь.

Знатнӧй трактористкаяс, СССР Верховнӧй Сӧветса депутатъяс Паша Ангелина, Паша Ковардак да мукӧд чукӧстчӧм серти миян страныын паськаліс трактористкаясӧс гӧтӧвитӧм кузя замечательнӧй движение.

1939 воын сӧмын МТС-ясын уджалісны 32 сюрс сайӧ трактористка да 8 сюрс сайӧ комбайнерка. 110 сюрс нывбабаяс велӧдчӧны трактористъясӧс гӧтӧвитан курсъяс вылын.

Сӧветскӧй нывбаба тӧдӧ, мый ставнас, мый сійӧ имеитӧ, аслас шуда олӧмӧн сійӧ обязан аслас социалистическӧй рӧдиналы, Ленин—Сталин великӧй партиялы. Со мый вӧсна миян нывбабаяс сэтшӧм радлунӧн стремитчӧны докажитны делӧ вылын рӧдиналы, партиялы ассыныс преданность. Со мый вӧсна сӧветскӧй нывбабаяс—удж вывса прекраснӧй героиняяс, асланыс социалистическӧй рӧдиналӧн замечательнӧй патриоткаяс. Со мый вӧсна сӧветскӧй нывбаба сэтшӧм радлунӧн встретитіс всеобщӧй воинскӧй обязанность йылысь закон йӧзӧдӧм, код серти нывбабаяс, кодъяс имеитӧны медицинскӧй, ветеринарнӧй да специально-техническӧй подготовка, вермасны лоны призовитӧмаӧсь служитны Краснӧй Армияын да Военно-Морскӧй Флотын.

Сӧветскӧй нывбаба некор да некодлы оз сет завоюйтӧм да Сталинскӧй Конституцияын гижӧм ассыс шуд.

М. СОЛОВЬЕВА,
ВЛКСМ Коми обкомса секретарь.

ГАЛЯ—ОТЛИЧНИЦА

Разманова Галя велӧдчӧ коймӧд классын. Сійӧ дисциплинированнӧй велӧдчысь. Внимательнӧя кывзӧ урокъяс вылын учительницаӧс, старайтчӧ гӧгӧрвоны ставсӧ, мый сійӧ висьтавлӧ.

Гортын вӧчӧ учительницаӧн сетӧм став задание. Повторяйтӧ пройдитӧм материал.

Тадзикӧн Галя со коймӧд во нин велӧдчӧ отлично вылӧ.

— 3-ӧд класс помала отлично вылӧ жӧ,—висьталӧ Галя.

Сылысь пример колӧ босьтны мукӧд школьникъяслы.

И.ПОПОВЦЕВ,
Арабачса начальнӧй школа.

Емдін р-н,
Гам сикт.

ГТО НОРМАЯС СДАЙТЫСЬЯСЛЫ ОТСӦГ ВЫЛӦ

Л Ы Ж И

Спортивнӧй тӧв помасьӧ. Тӧв чӧжӧн физкультурникъяс овладейтісны лыжнӧй техникаӧн, босьтісны спортивнӧй форма. Ӧні налы медся бур кад сдайтны „Готов к труду и обороне СССР“ комплекслысь лыжнӧй нормаяс.

Выль комплекслӧн унджык нормаясыс абу торъя сьӧкыдӧсь налы, коді кӧть эськӧ ӧти тӧв регулярнӧя ветліс лыжияс вылын. Но сы вылӧ, медым успешнӧя мунны дистанция, колӧ придерживайтчыны ӧткымын правилӧясӧ да нуӧдны неыджыд предварительнӧй подготовка.

Лыжи вылӧ суттӧдз, мавтӧй сійӧс мазьӧн сідзи, медым сійӧ вевттис исковтысь поверхность ровнӧй слойӧн. Сынӧдлӧн различнӧй температуралы да лым состояниелы эм различнӧй мазь.

Внимательнӧя проверитӧй креплениеяс да бедьяс. Бура зэлӧдӧм носковӧй ремень должен куйлыны кокчуньяс вылын. Сійӧс колӧ ладитны сідзи, медым плотнӧя шымыртіс ботинки либӧ тюни. Пяточнӧй ремень медбур закрепляйтны каблуксянь неуна вылӧджык. Бедьяс вылын быть долженӧсь лоны кияслы ремешокъяс.

Но со ставыс дась. Старт сетӧма! Лыжи вылын котӧртӧм заводитӧмӧн, оз ков тэрмасьны. Рекомендуйтчӧ первой мунны спокойнӧя да содтыны ӧд вочасӧн. Важнӧ запомнитны кык основнӧй правилӧ. Первой: следитны лолалӧм бӧрся. Лолавны колӧ рӧвнӧя, пыдысянь да, главнӧй, ритмичнӧя мунан темп серти. Лолавны кӧ лоӧ сьӧкыд, позьӧ неуна чинтыштны ӧд, но не сувтны. И мӧд: энӧ старайтчӧй ордӥыны ёртъястӧ. ГТО-лысь нормаяс сдавайтӧм—сійӧ абу состязанияс. Основнӧй мог—выполнитны норма, а дзик абу ёртъясӧс панйӧм. Мунӧй дистанция асланыд темпӧн, энӧ обращайтӧ внимание мукӧд лыжникъяс вылӧ. Туйын старайтчӧй уджавны киясӧн да кокъясӧн четкӧя, равномернӧя. Гӧра улӧ, туй вомӧн, омӧль лыжня кузя мунигӧн медбур применяйтны одновременнӧй ход. Мукӧд случайясын ёнджыка лӧсялӧ попеременнӧй ход.

Неыджыд подъёмъяс босьтӧны, мунӧмлысь режим вежтӧг, дженьыджык шагъяс вӧчӧмӧн да бедьяс вылӧ мыджсьӧмӧн.

Подробнӧйджыка торъя нормаяс йылысь.

Медым сдайтны обязательнӧй нормаяс „Будь готов к труду и обороне“ значок вылӧ, юноша должен мунны 3 километр 22 минутӧн („отлично“ вылӧ—18 минут), а нылкаяс—2 километр 18 минутӧн („отлично“ вылӧ—16 минут). Сыысь кындзи, нормаяс лыдысь позьӧ бӧрйӧмӧн босьтны лыжнӧй бег 5 километр вылӧ юношаяслы (33 минут, а „отлично“ вылӧ—30 минут) и 3 километр вылӧ нылкаяслы (23 минут, а „отлично“ вылӧ—21 минут). Эмӧсь сідзжӧ нормаяс лыжи вылын трамплинсянь чеччыштӧм да гӧрасянь ӧдйӧ исковтӧм кузя.

3 километр вылӧ котӧртӧмын (нылкаяслы—2 километр) ӧд колӧ содтыны вочасӧн и стартсянь 200—300 метр сайын вуджны полнӧй ход вылӧ. Дистанция джынйӧ вотӧдз, ӧд позьӧ неуна чинтыштны, успокоитны лолалӧм да сэсся, 100—200 метр бӧрын вочасӧн содтыны котӧртӧмлысь ӧд. Финишируйтӧй дистанция помӧдз 400—500 метрысь не матӧджык. Налы, коді тӧвбыд ислаліс лыжи вылын, позьӧ сӧветуйтны вӧчны кык тренировкаысь не этшаджык. Первойысь мунӧй кокниа, напряжениетӧг, 5—6 километр (нылкаяс—4—5), но некӧн энӧ сувтлӧй. Бӧръя 200 метрсӧ позьӧ котӧртны тыр вынӧн. Мӧдысь 2—3 лунся перерыв бӧрын тренировкалӧн дистанция должен лоны 3 километрысь не унджык (нылкаяслы—2 километр). Мунӧм заводитӧй спокойнӧя, сэсся вочасӧн—содтӧй ӧд. Ӧдйӧджыка мунӧй мӧд километр да коймӧд километрлысь заводитчӧмсӧ. Помалӧй дистанция сідз жӧ спокойнӧя. Кык лун мысти позьӧ нин сдайтны норма.

Первой ступеня „Готов к труду и обороне СССР“ комплекслӧн обязательнӧй нормаяс группаын эм лыжнӧй поход 10 километр вылӧ (нывбабаяслы—3 километр вылӧ). Сдайтысь арлыд серти установитӧма кад: 1 час да 5 минутсянь 1 час да 20 минутӧдз, нывбабаяс—22-сянь 24 минутӧдз. Нормаяс лыдӧ бӧрйӧм серти пырӧ 20 километр кост мунӧм (нывбабаяслы—5 километр), трамплинсянь чеччыштӧм да гӧраӧд ӧдйӧ исковтӧм.

Первойя норма сдайтігӧн, медся бур бег заводитны полнӧй ӧдӧн сӧмын стартсянь 400—500 метр мунӧм бӧрын. $2^1/_2$—3 километр бӧрын прӧйдитӧй 800—1.000 метр неуна надзӧнджык. Дистанция джын мунӧм бӧрын ӧд должен вочасӧн бара содны, а кӧкъямысӧд километрлань неуна бара чинышты. Финишируйтны позьӧ ӧти километрсянь.

Подготовленнӧй лыжникъяслы колӧ нуӧдны куим тренировка. Первойсыс мунӧй ӧдйӧ 2 километр, а сэсся, сувтлытӧг, 6 километр шӧркодь ӧдӧн, водзӧ 2 километр бара тыр ӧдӧн. Мӧд луннас кокниа, напрягайтчытӧг, —15—20 километр. Коймӧд луннас первойя 3 километрсӧ колӧ мунны спокойнӧя, сэсся 4 километр ӧдйӧ да нӧшта 3 километрсӧ шӧркодь темпӧн. Нывбабаяслы 3 километр вылӧ бегын позьӧ рекомендуйтны сійӧ жӧ расписаниесӧ, мый и юношаяслы „Будь готов к труду и обороне СССР“ комплексын.

Мӧд ступеня „Готов к труду и обороне“ комплексӧ пыртӧма военизированнӧй переход 10 километр вылӧ (нывбабаяслы 5 километр вылӧ). 10 километр колӧ мунны 55 минутсянь 1 час да 15 минутӧн (нывбабаяс—32 минутсянь 42 минутӧдз). Тайӧ нормаыс бура сьӧкыд. Сдавайтысь пасьталӧ противогаз и сумка куим гранатаӧн.

Старт водзын ӧдйӧ пасьталӧй противогаз. Противогазын колӧ мунны километр джын. Сы вылӧ, медым пӧртчыны маска да пуктыны сійӧс сумкаӧ, медся бур сувтыштлыны бедьтӧ лымйӧ сутшкӧмӧн да бедьяс петляясӧ кепысь кольӧмӧн. Противогаз пӧртчӧм бӧрын позьӧ ӧд вочасӧн содтыны, сійӧ жӧ графикӧ придерживайтчӧмӧн, кодӧс сетӧма первой ступеня „Готов к труду и обороне“ значок вылӧ нормаяс сдайтысьяслы. Медбӧръя километр вылын финиш дорын расположитӧма ӧти метр судта забор (нывбабаяслы—80 см.). Сійӧс колӧ вуджны лыжияс пӧрччывтӧг. Та вылӧ сувтӧй препятствие дорӧ веськыд бокӧн да барьер вомӧн вуджӧдӧй веськыд бедьтӧ. Сійӧ должен ӧшавны ки вылын. Веськыд киӧн заборӧ мыджсьӧмӧн, пуксьӧй сы вылӧ да вуджӧдӧй медводз веськыд, а сэсся шуйга коктӧ. Забор вылысь чеччыштӧмӧн мунӧй водзӧ. 50—100 метр мысти лоӧ граната шыблалан визь. Сдавайтчысь граната шыбытӧ лыжнялы перпендикулярнӧ 25 метр ылнаӧ (нывбабаяс—18 метр ылнаӧ). Упражнение лыддьыссьӧ сдайтӧмаӧн, воас кӧ кӧть ӧти граната 25 метр сайӧ. Мӧд ногӧн став даскилометраа переход оз засчитывайтсы. Кыдзи сӧмын куим граната пӧвсысь ӧти веськаліс цельӧ, котӧртӧй кольӧм 800—900 метрсӧ кыдз позьӧ ӧдйӧджык.

10 километр вылӧ военизированнӧй переход кежлӧ лыжникъяс вермасны тренируйтчыны сідзи жӧ, кыдзи тайӧс индӧма вылынджык первой ступеня ГТО комплекслы. Колӧ сӧмын торйӧн велӧдчыны мунны противогазӧн, вуджны препятствиеяс да шыблавны граната. Медбӧръя (коймӧд) лунся тренировкаӧ колӧ пыртны став элементъяссӧ: туйлысь киӧн мунны противогазын, босьтны барьер да шыбытны граната. Нывбабаяслы медся бур тренируйтчыны сійӧ жӧ принцип кузя, дистанцияяс чинтӧмӧн.

Кольӧм тӧвся лунъяс тырвыйӧ тырманаӧсь, медым гӧтӧвитчыны да сдайтны „Готов к труду и обороне“ комплекслысь лыжнӧй нормаяс.

А. НЕМУХИН,
орденоносец, спортлӧн заслуженнӧй мастер.

США экспортлысь ыджыд юкӧн составляйтӧны Англиялы военнӧй поставкаяс (газетъясысь).

Левлӧн пай.
Рис. Б. Анфиловлӧн.

ШАНХАЙЫН ЗАБАСТОВОЧНӦЙ ДВИЖЕНИЕ

ШАНХАЙ, 5. (ТАСС). „Чайна пресс“ газет юӧртӧ, мый март 3 лунӧ помасис автобуснӧй компанияса рабочӧйяслӧн да служащӧйяслӧн забастовка. Компание удовлетворитіс рабочӧйяс требованиеяслысь юкӧн, частности уджсон содтӧм да рис ньӧбӧм вылӧ субсидиеяс сетӧм йылысь. Став рабочӧйяс кутасны получайтны уджсон 30 прӧчент вылӧ унджык, забастовкаӧдз дорысь. Сыысь кындзи, компание кӧсйысис снабжайтны быд рабочӧйӧс рисӧн пикуль джын размерын тӧлысьӧн 15 доллар донӧн, дон содтӧмысь зависиттӧг. Став рабочӧйяс получитісны забастовка кадысь нормальнӧй уджсон. Текстильнӧй тӧваръяс вӧчӧм кузя „Винон“ компание, коді бастующӧй рабочӧйяслӧн требованиеяс вылӧ ответӧн йӧзӧдіс локаут, рабочӧйяслы уджсон мынтӧм вӧчӧ уджалӧм кадысь. Оттшӧтш компание йӧзӧдіс удж вылӧ рабочӧйясӧс примитӧм.

Германскӧй изшом Италияӧ экспортируйтӧм йылысь временнӧй итало-английскӧй соглашение

РИМ, 5. (ТАСС). Став газетъяс ыджыд заголовокъяс улын печатайтісны тӧрыт первой страницаяс вылын Англиялы протестлысь итальянскӧй нотаысь текст. Оттшӧтш вӧлі йӧзӧдӧма Роттердамысь телеграмма кӧні юӧртсис, мый итальянскӧй да английскӧй правительствояс костын достигнитӧма соглашение 2 тӧлысь кежлӧ срокӧн, кодъяс чӧжӧн германскӧй изшом бара кутас лэдзсьыны Италияӧ. Март 5 лунся „Трибуна“ газет английскӧй уступка кузя удовлетворение выражайтӧмӧн, заявляйтӧ, мый „воис кад став ясностьӧн висьтавны англичаналы да индыны налы предел, кодысь ылӧ ми огӧ мунӧй. Март 4 лунся „Пополо ди Рома“ газет заявляйтӧ, мый „Англияӧс призовитӧма морскӧй войналысь международнӧй законъяс олӧмӧ пӧртӧмӧ, кодъясӧс сійӧ зэв тшӧкыда да зэв кокниа нарушайтліс не воюйтысь странаяс отношениеын“.

ГОНКОНГЫН ЙӦЗӦДӦМА ВОЕННӦЙ ПОЛОЖЕНИЕ

ЧУНЦИН, 5. (ТАСС). „Састанбао“ газет юӧртӧ, мый Гонконгын йӧзӧдӧма военнӧй положение. Март 5 лунлы паныда войын нуӧдсисны противовоздушнӧй маневръяс. Местнӧй властьяс запретитісны карлысь любӧй юкӧн фотографируйтӧм.

РУБЕЖЪЯС САЙЫН

* Англия да Турция костын заключитӧма соглашение, код серти во помӧдз Англия сетас Турциялы 58 паровоз да 300 вагон.

* Кольӧм вося гожӧмсянь Франция ньӧбис США-лысь 300 сюрс тонна ыргӧн.

* Сантьягоын (Чили) забастуйтіс 1.600 гӧгӧр газетнӧй работник, выль трудовӧй договор да удж вылӧ рабочӧйясӧс, кодъясӧс вӧлі вӧтлӧма забастовкаын участвуйтӧмысь, примитны корӧмӧн.

Отв. редактор И. Г. Ульянов.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 17, редакция газеты «Коми комсомолец». Телефон: 5—01.

Уполн. Главлита №. 837. Типография Наркомместпрома Коми АССР.